

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 104/26

Luksemburgā, 2026. gada 16. jūlijā

Tiesas spriedums apvienotajās lietās C-258/23 | *Imagens Médicas Integradas*, C-259/23 | *Synlabhealth II* un C-260/23 | *SIBS – Sociedade Gestora de Participações Sociais* u.c.

Konkurences iestādes pārbaudes: Savienības tiesības pieļauj bez tiesas iepriekšējas atļaujas izņemt darba elektroniskā pasta vēstules, ar kurām apmainījušies izmeklēšanā iesaistīto uzņēmumu darbinieki un vadītāji

Tomēr valsts tiesību aktos jāparedz stingrs konkurences iestādes pilnvaru tiesiskais regulējums, kā arī atbilstošas un pietiekamas garantijas pret ļaunprātīgu izmantošanu un patvaļu, it īpaši, lai nodrošinātu efektīvu “ex post” pārbaudi tiesā

Izmeklēšanā par pretkonkurences praksi Portugāles konkurences iestāde izmeklēšanā iesaistīto uzņēmumu telpās izņēma elektroniskā pasta vēstules, ar kurām savstarpēji apmainījušies šo uzņēmumu darbinieki. Šie uzņēmumi apstrīdēja elektroniskā pasta vēstulju izņemšanu, uzskatīdami, ka to būtu bijis jāatļauj izmeklēšanas tiesnesim, nevis prokuratūrai. Portugāles tiesa, kas izskata šīs lietas, vērsās Eiropas Savienības Tiesā.

Tiesa uzskata, ka notikušās izņemšanas rada ne vien tiesību uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību ierobežojumus, bet arī tiesību uz personas datu aizsardzību ierobežojumus. Tomēr šie ierobežojumi šķiet pamatoti ar vispārējo interešu mērķi – saglabāt neizkropļotu konkurenci. Turklāt tie šķiet samērīgi. No tā izriet, ka **Savienības tiesības principā pieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru izmeklēšanā par iespējamu konkurences tiesību normu pārkāpumu valsts konkurences iestāde uzņēmējdarbības vai komercietpās bez tiesas izsniegtas iepriekšējas atļaujas izņem elektroniskā pasta vēstules**, kuru saturs ir saistīts ar pārbaudes priekšmetu.

Tomēr, ja nav iepriekšējas tiesas izsniegtas atļaujas, izņemšanām jābūt **likumā reglamentētām, stingri ierobežotām un pakļautām pilnīgai ex post pārbaudei** tiesā. Turklāt, ja dokumenti tiek izņemti no mobilajiem tālruņiem, datoriem vai citiem informācijas nesējiem, kurus izmanto gan privātām, gan uzņēmējdarbības vajadzībām, **piekļuve tajos ietvertajiem datiem var būt nopietna vai pat ļoti nopietna iejaukšanās attiecīgajās pamattiesībās**. Šādā gadījumā **piekļuve šiem datiem jāpakļauj iepriekšējai tiesas vai neatkarīgas administratīvās iestādes pārbaudei**.

Konkurences tiesību pārkāpumu izmeklēšanā ¹ Portugāles iestādes izņēma ar uzņēmējdarbību saistītus dokumentus, kas iegūti no elektroniskā pasta vēstulēm, ar kurām apmainījušies izmeklēšanā iesaistīto sabiedrību darbinieki un vadītāji. Šīs sabiedrības pret to iebilda, apgalvodamas, ka ir pārkāptas to tiesības uz saziņas konfidencialitāti ² un ka šādu izņemšanu jāatļauj izmeklēšanas tiesnesim, nevis prokuratūrai.

Portugāles tiesa, kas izskata šīs lietas, būtībā lūdz Tiesai atbildēt uz jautājumu, vai prokuratūras izsniegtā atļauja bija pietiekama.

Vispirms Tiesa uzskata, ka **ar uzņēmējdarbību saistītas elektroniskā pasta vēstules**, ar kurām uzņēmuma darbinieki un vadītāji ir apmainījušies, izmantojot uzņēmuma elektroniskā pasta sistēmu, **ietilpst saziņā, ko aizsargā tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību**. Fakts, ka, ņemot vērā elektroniskā pasta vēstules formu vai saturu, to var kvalificēt kā “ar uzņēmējdarbību saistītu”, neļauj atņemt tai šo aizsardzību.

Turklāt Tiesa uzsver, ka attiecīgo dokumentu izņemšana, ko veica Portugāles konkurences iestāde, **var skart ne tikai**

tiesības uz saziņas neaizskaramību, bet arī tiesības uz personas datu aizsardzību ³. Šajā ziņā Tiesa norāda, ka elektroniskā pasta vēstuļu izņemšana, kas veikta pārbaužu uzņēmuma telpās laikā, nepārprotami **ierobežo** šo tiesību **izmantošanu**.

Tomēr Tiesa atgādina, ka šādi ierobežojumi var būt pieļaujami, ja tie ir paredzēti tiesību aktos, ievēro attiecīgo tiesību būtību, atbilst vispārējo interešu mērķiem un ir samērīgi.

Tiesa uzskata, ka **šie nosacījumi šajā lietā šķiet esam izpildīti**. Tā jo īpaši norāda, ka iestādēm **nav neierobežotas un vispārējas piekļuves** elektroniskā pasta vēstuļu un darba elektroniskā pasta sistēmu saturam un ka šajā saziņā ietvertos **datus nedrīkst izmantot citiem mērķiem kā vienīgi tādas pretkonkurences rīcības identificēšanai, uz kuru attiecas izmeklēšana**, tādējādi šķiet, ka tiek ievērots tiesību būtiskais saturs. Tiesa uzskata, ka **neizkropļotas konkurences nodrošināšana ir atzīts Eiropas Savienības vispārējo interešu mērķis**.

Saistībā ar pasākuma samērīgumu Tiesa arī uzskata, ka šā **mērķa** nozīmīgums **var pamatot iejaukšanos attiecīgajās tiesībās un ka nav citu līdzekļu**, kas būtu tikpat efektīvi, mazāk ierobežotu šīs tiesības un varētu būt **apmierinoša alternatīva**. Runājot par attiecīgā tiesību izmantošanas ierobežojuma samērīgumu, konkrētāk, tā **nopietnību**, kas izriet no fakta, ka izņemšana notika bez iepriekšējas tiesas izsniegtas atļaujas, Tiesa norāda, **ka šāda izņemšana parasti tiek regulēta ar procesuālām garantijām**, kuru mērķis ir nodrošināt it īpaši šo datu drošību, integritāti un konfidencialitāti.

Turklāt **Savienības tiesību normās**, kas attiecas uz konkurences tiesību normu īstenošanu, **nav prasīts, lai tiesa izsniegtu iepriekšēju atļauju** pārbaudei uzņēmējdarbības telpās.

Tomēr Tiesa uzsver, ka tad, **ja nav iepriekšējas tiesas izsniegtas atļaujas**, individuāla aizsardzība pret ļaunprātīgu rīcību un patvaļu prasa **attiecīgo pasākumu tiesisko regulējumu un stingru ierobežojumu**, kā arī tādas garantijas, kā **efektīva ex post pārbaude** tiesā. Tiesa piebilst, ka izskatītajos gadījumos pārbaudes un izņemšanas bija atļāvuši Portugāles prokuratūra, kas ir autonoma tiesu iestāde. Tās piešķirtā atļauja var veicināt veikto pārbaužu un izņemšanas stingro tiesisko regulējumu, it īpaši attiecībā uz to lietderības, ilguma un materiālā apmēra noteikšanu.

Visbeidzot Tiesa ir izteikusi atrunu: nevar izslēgt, ka datu nesēji, uz kuriem glabātas attiecīgās elektroniskā pasta vēstules un kuriem inspektoriem bija piekļuve, ietvēra **mobilos tālrunus, datorus vai citus informācijas nesējus, kas piederēja izmeklēšanā iesaistīto uzņēmumu vadītājiem un darbiniekiem**. Tā kā šādas ierīces vienlaikus var tikt izmantotas privātām vajadzībām un uzņēmējdarbības vai komerciālām vajadzībām, **piekļuve tajās uzglabātajiem datiem var radīt nopietnu vai pat ļoti nopietnu iejaukšanos attiecīgajās pamattiesībās**, jo visi šie dati kopumā varētu ļaut izdarīt ļoti precīzus secinājumus par attiecīgās personas privāto dzīvi. Ja tas tā ir, **piekļuve šiem datiem jāpakļauj iepriekšējai pārbaudei, ko veic tiesa vai neatkarīga administratīva iestāde**, kurai ir visas nepieciešamās pilnvaras un kura nodrošina visas nepieciešamās garantijas, lai nodrošinātu dažādu leģitīmo interešu un attiecīgo tiesību salāgošanu.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolējumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Sprieduma pilnteksts un rezumējums \(ja tāds ir\)](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē sprieduma pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: *Stefaan van der Jeught* ☎ (+352) 4303 2170.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciet ar mums!

¹ Konkrētāk, šis izmeklēšanas bija saistītas attiecīgi ar iespējamu saskaņotu darbību starp uzņēmumiem, kas izraisīja cenu pieaugumu, sniedzot teleradioloģijas

pakalpojumus slimnīcām, kuras ietilpst valsts veselības aprūpes dienestā (lieta C-258/23), iespējamo aizliegto vienošanos par Covid-19 testu cenām, kas tika pieprasītas no Portugāles valsts veselības iestādēm (lieta C-259/23), un aizdomām par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu maksājumu apstrādes jomā (lieta C-260/23).

² Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7. pants, saskaņā ar kuru "ikvienai personai ir tiesības uz savas privātās un ģimenes dzīves, dzīvokļa un saziņas neaizskaramību".

³ Tās ir aizsargātas ar Pamattiesību hartas 8. pantu.